

YLÖJÄRVEN YHTENÄISKOULUN OPISKELIJAHUOLLON SUUNNITELMA

Sisällysluettelo

1. Opiskeluhuollon tehtävä ja kokonaisuus
2. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut
  - 2.1. Opiskeluhuollon kokonaistarve
  - 2.2. Opiskeluhoitopalvelut Ylöjärven Yhtenäiskoulussa
3. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat Ylöjärven Yhtenäiskoulussa
  - 3.1. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat ryhmät Ylöjärven Yhtenäiskoulussa
4. Yksilökohtainen opiskeluhoito
  - 4.1. Kouluterveydenhoito, koulupsykologi ja koulukuraattori
  - 4.2. Monialainen asiantuntijaryhmä
5. Opiskeluhooltoon liittyvät suunnitelmat
6. Opiskeluhooltoon liittyvä yhteistyö Ylöjärven Yhtenäiskoulussa
7. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

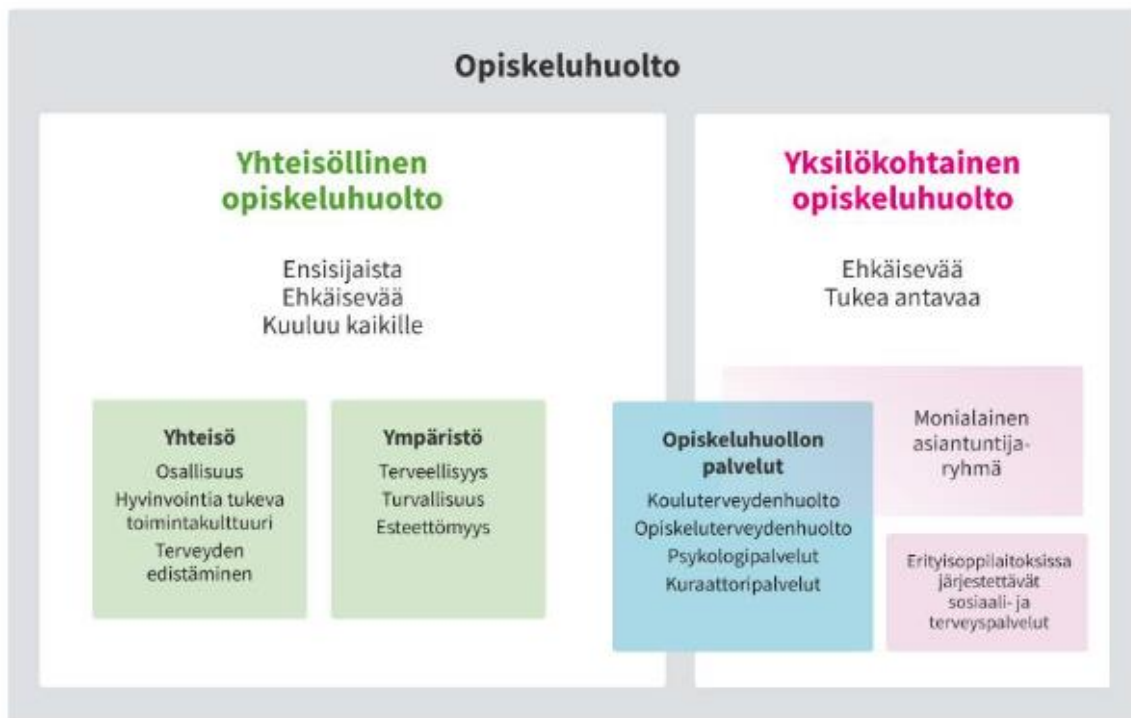
1. Opiskeluhuollon tehtävä ja kokonaisuus

Opiskeluhuollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu - tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville.

Opiskeluhoito on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden tai opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhoito jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yhteisöllinen opiskeluhoito on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoito on ehkäisevää ja tukea antavaa.

Opiskeluhoollon kokonaisuus.

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki astui voimaan 1.8.2014.

Lain tarkoituksena on

- 1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä
- 2) edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä
- 3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville
- 4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhoiltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu
- 5) vahvistaa opiskeluhoiltoin toteutumista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa opiskeluhoiltoon osallistuvat tarpeen mukaan rehtori, apulaisrehtorit, erityisopettajat, opinto-ohjaajat, luokanopettajat, luokanvalvojat ja muut aineopettajat, koulukuraattorit, kouluterveydenhoitajat, koulupsykologit, koululääkärit, koulu yhteisöohjaaja, koulukäynnin ohjaajat, koulun muu henkilökunta sekä huoltajien ja oppilaiden edustajat sekä muut yhteistyötahot. Arjen opiskeluhoilto työstä huolehtivat kaikki koulussamme työskentelevät aikuiset tiiviissä yhteistyössä. Opiskeluhoiltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena.

2. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

2.1. Opiskeluhuollon kokonaistarve

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on runsaasti tarvetta opiskeluhoitoon palveluille. Koulun oppilaista noin 1/3 on siirretty tehostettuun tai erityiseen tukeen. Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on luokkamutoisessa erityisessä tuessa noin 60 oppilasta kymmenellä luokalla.

Terveydelliset, psyykkiset ja sosiaaliset oppilaiden pulmat ovat Ylöjärven Yhtenäiskoulussa mahdollisesti muita kouluja enemmän esillä. Siksi myös opiskeluhoitoon palveluihin on oppilasmäärään nähden panostettu enemmän kuin ehkä keskimäärin Ylöjärven kouluilla.

2.2. Opiskeluhoitopalvelut Ylöjärven Yhtenäiskoulussa

Ylöjärven Yhtenäiskoululla työskentelee koulukuraattori päivittäin.

Koulukuraattorin työn tavoitteena on lapsen ja nuoren hyvinvoinnin ja myönteisen kehityksen tukeminen, koulunkäyntiin liittyvissä pulmissa auttaminen sekä vanhempien kasvatustyön tukeminen. Kuraattorille voi oppilas varata itse ajan tai ohjautua esim. huoltajan, rehtorin, opettajan, opinto-ohjaajan tai terveydenhoitajan ohjaamana. Kuraattoripalvelut perustuvat vapaaehtoisuuteen. Yhteyttä koulukuraattoriin voi ottaa Wilman kautta, tekstiviestillä, puhelimitse, sähköpostilla tai tulla välitunnilla varaamaan ajan paikan päältä. Koulukuraattoreiden yhteystiedot löytyvät koulun kotisivuilta.

Ylöjärven Yhtenäiskoululla työskentelee kaksi kouluterveydenhoitajaa. Toinen terveydenhoitajista työskentelee vuosiluokkien 1.-5. oppilaiden kanssa ja toinen terveydenhoitaja vuosiluokkien 6.-9. sekä luokkamutoisen erityisen tuen oppilaiden kanssa.

Kouluterveydenhoitajat ovat tavattavissa kouluilla ja he osallistuvat aktiivisesti koulun opiskeluhoitotyöhön. Kouluterveydenhoitajat tapaavat oppilaat vuosittain ja tarvittaessa useammin. Tarkemmat yhteystiedot sekä vastaanottojen ajat löytyvät koulun kotisivuilta.

Ylöjärven Yhtenäiskoulun oppilaille on koululääkäripalveluja kerran viikossa. Koululääkärille hakeudutaan terveydenhoitajien kautta. Koululääkäri osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan opiskeluhoitoon toteuttamiseen Ylöjärven Yhtenäiskoulussa.

Ylöjärven Yhtenäiskoululla työskentelee yksi koulupsykologi. Koulupsykologin vastaanotolle voi hakeutua mm. jos on huolta oppimisesta ja koulunkäynnistä, keskittymisestä, käyttäytymisestä ja/tai tunne-elämään liittyvistä asioista esim. mieliala, pelot ja jännittäminen. Koulupsykologit osallistuvat tiiviisti koulun opiskeluhoitotyöhön. Koulupsykologille voi ohjautua oppilas itse, opettajien, kouluterveydenhoitajien, koulukuraattoreiden tai huoltajan yhteydenotolla. Yhteystiedot löytyvät koulun kotisivuilta.

Lukuvuosien 2021-2022 Ylöjärven Yhtenäiskoulun neljä luokkaa opiskelevat Topintuvan toimipisteessä. Opiskeluhoitoon palvelut ovat myös saatavilla Topintuvan toimipisteeseen.

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa toimii koulu yhteisöohjaaja. Koulu yhteisöohjauksesta on kerrottu enemmän koulun kotisivuilla.

3. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat Ylöjärven Yhtenäiskoulussa

Yhteisöllinen opiskeluhoito edistää oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä yhteisön hyvää vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito tukee koko kouluyhteisöä ja on ensisijainen opiskeluhoiton työmuoto.

Yhteisöllisessä työssä kehitetään ja edistetään kouluympäristön terveellisyyttä, esteettömyyttä ja turvallisuutta sekä koko yhteisön hyvinvointia. Siihen kuuluvat myös koulun toimintakyvystä huolehtiminen ongelma- ja kriisitilanteissa.

Yhteisöllinen opiskeluhoito on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki koulun toimijat. Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö suunnataan usein kaikille yhteisön jäsenille, mutta sitä voidaan myös kohdentaa tietyille luokka-asteille tai ryhmille, esimerkiksi koulun aloittamis- tai päättämisvaiheeseen tai yhteisesti tunnistettuun ongelmaan. Oppilaiden keskinäisen vuorovaikutuksen tukeminen ja tunne- ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen sekä ryhmien hyvästä ilmapiiristä huolehtiminen edistävät työrauhaa. Toiminnallisten ja luovuutta edistävien menetelmien käyttö opetuksessa sekä ennakointi ja kiireettömyys koulutyön järjestämisessä vahvistavat yhteisön hyvinvointia.

Alla olevassa kuvassa ([THL, verkkosivu](#)) kerrotaan yhteisöllisen opiskeluhoiton sisältöalueista.

Yhteisöllisen opiskeluhooltotyön sisältöalueita.

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa pyritään yhteisöllisessä opiskeluhoollissa keskittymään näihin sisältöalueisiin ja varmistamaan arjen tasolla näiden sisältöalueiden edistäminen.

Alla oleva kuva (Kristiina Laitinen, 2018, OPH) kuvaa hyvin yhteisöllisen opiskeluhoollon yhteisön kehittämiseksi olevia tiedonkeruumenetelmiä. Ylöjärven Yhtenäiskoulun opiskeluhooltoryhmä valitsee vuosittain erilaisia tiedonkeruumenetelmiä yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämiseksi.

Tietoa yhteisön hyvinvoinnin kehittämiseksi

Kuva Kristiina Laitinen OPH

3.1. Yhteisöllistä opiskeluhoiltoa toteuttavat ryhmät Ylöjärven Yhtenäiskoulussa

Yhteisöllistä opiskeluhoiltoäötä toteutetaan Ylöjärven Yhtenäiskoulussa monella eri tavalla.

Yhteisöllinen opiskeluhoiltoäoryhmä

Ylöjärven Yhtenäiskoulun yhteisöllisen opiskeluhoiltoäoryhmän kokoonpano on seuraava: Rehtori/apulaisrehtori, konsultoivat erityisopettajat, luokkamutoisen erityisopetuksen edustaja, opinto-ohjaaja, terveydenhoitajat, koulupsykologi, koulukurattori, kouluäyhteisöohjaaja, vanhempien edustaja, oppilaskunnan edustaja, ohjaajien edustaja, tarvittaessa koululääkäri.

Yhteisöllisen oppilashoiltoryhmän kokouksiin osallistuvat tarvittaessa myös kaikki muut erityisopettajat sekä muut opettajat tarpeen mukaan

Yhteisöllinen opiskeluhoiltoryhmä kokoontuu tällä kokoonpanolla noin 3-4 kertaa lukukaudessa.

Yhteisöllistä opiskeluhoiltoa toteuttavat muut ryhmät ja toimintamallit

Poissaolotiimi

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on keskitetty erityisesti oppilaiden poissaolojen seurantaan, poissaoloihin puuttumiseen sekä ennaltaehkäisyyn. Poissaoloihin liittyvästä hankkeesta on

kerrottu koulumme kotisivuilla. Ylöjärven kaupungin ohjeistuksen ohella olemme katsoneet tärkeäksi kartoittaa oppilaiden poissaoloja poissaolotiimin avulla. Poissaolotiimi kerää tiedot luokanvalvojlta ja luokanopettajilta sekä kartoittaa tukitoimia oppilaiden poissaoloihin puuttumiselle. Poissaolotiimi kokoontuu kaksi kertaa lukukaudessa. Tiimiin kuuluu rehtorin lisäksi erityisopettaja, terveydenhoitajat, psykologi ja kuraattori. Tarvittaessa voi olla myös muita opettajia ja muuta henkilökuntaa

Moniammatillinen konsultaatio

Tehtävänä moniammatillinen pedagogisten asiakirjojen käsittely sekä moniammatillinen konsultaatio opetuksen järjestämiseen liittyvissä oppilashuollollisissa asioissa. Kokoonpano: kuraattori, psykologi, terveydenhoitajat, rehtori, lääkärierityisopettajia/opettajia tarvittaessa asian mukaan. Konsultaatioajan tarkoituksena edistää moniammatillista yhteistyötä oppilaan opiskeluhuollon ja tuen asioissa. Huoltajat antavat luvan oppilaan asioiden käsittelyyn esim. yksilökohtaisen opiskeluhuollon palaverissa. Moniammatillisessa konsultaatiossa voidaan oppilaan asioita käsitellä myös nimettömästi. Moniammatillisen konsultaation palaverista voidaan tehdä moniammatillisen asiantuntijan ryhmän muistio oppilaan osalta. Tämä näkyy myös huoltajille.

Pedagogisten asiakirjojen moniammatillinen käsittely toteutetaan niin, että konsultoivat erityisopettajat kokoavat moniammatilliseen käsittelyyn tulevat asiat. Mukana pitäisi olla vähintään yksi opiskeluhuollon edustaja, ko luokka-asteen erityisopettaja, luokkamuoitoisen erityisen tuen edustaja, tarvittaessa opinto-ohjaaja, luokanopettaja, luokanvalvoja/aineenopettaja, luokkamuoitoisen erityisen tuen erityisluokanopettaja. Moniammatillinen pedagogisten asiakirjojen käsittelyyn osallistuvat työntekijät kokoontuvat torstaisin noin kaksi kertaa kuussa.

Pedagoginen tuki

Pedagoginen tuki ei kuulu varsinaisesti yhteisölliseen opiskeluhooltoon. Oppimisen tuen suunnittelu ja toteuttaminen edistävät kuitenkin oppilaan hyvinvointia, joten tässä suunnitelmassa on hyvä ottaa huomioon myös pedagoginen tuki.

Pedagogisen tuen tarpeen käsittelyä varten erityisluokanopettajat keräävät tietoa luokan tsekkauslistan avulla ja sopivat syysloman jälkeen rehtorin ja/tai apulaisrehtorin kanssa ajan käsittelyyn.

Pedagoginen moniammatillinen konsultaatio toteutetaan em tavalla.

Ruokalatoimikunta

Ruokalatoimikuntaan kuuluu rehtori/apulaisrehtori, opettajien edustaja, keittiön esimies, kotitalousopettaja, huoltajien edustaja, oppilaiden edustaja, kouluyhteisöohjaaja.

Ruokalatoimikunta kokoontuu kaksi kertaa lukukaudessa. Ruokalatoimikunta käsittelee ruokailuun liittyviä asioita ja tuo niitä myös yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään.

Liikkuva koulu -työryhmä ja turvallisuustyöryhmä

Koulussamme toimii henkilöstön toteuttamia yhteisölliseen opiskeluhooltoon liittyviä työryhmiä. Työryhmien kokoonpano määritetään syksyllä ja työryhmät kokoontuvat

aikataulun mukaan lukuvuoden aikana noin kahdeksan kertaa. Tarvittaessa näiden ryhmien edustajat voivat tulla mukaan yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään.

Sisäilmatyöryhmä

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa toimii myös Ylöjärven kaupungin teknisen puolen nimeämä sisäilmatyöryhmä. Sisäilmatyöryhmässä käydään läpi sisäilmaan liittyviä asioita. Työryhmä kokoontuu tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran lukukaudessa.

Tunne- ja vuorovaikutustunnit

Ylöjärven kaupungissa on opetussuunnitelman tuntijaossa yksi vuosiviikkotunti 1.-2. ja 7.-8. luokille tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppitunti. Vuosiluokilla 1.-2. luokanopettajat toteuttavat tunnit ja vuosiluokilla 7.-8. luokanvalvoja. Mukana tunneilla voivat olla koulu yhteisöohjaaja tai muut opiskeluhuollon toimijat. Tunne- ja vuorovaikutustunnit toteuttavat erinomaisesti myös yhteisöllisen opiskeluhuollon tavoitteita. Tunne- ja vuorovaikutustuntien opetussuunnitelma on Ylöjärven kaupungin perusopetuksen sivuilla opetussuunnitelmaosiossa.

Terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastus

Ylöjärven kaupungin kouluissa järjestetään kolmen vuoden välein lakisääteinen terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastus. Tarkastukseen valmistaudutaan ohjeiden mukaan sekä edistetään tarkastuksessa huomioituja seikkoja tarkastuksen jälkeen.

4. Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

4.1. Kouluterveydenhoito, koulupsykologi ja koulukuraattori

Kouluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen, jotka toteutetaan terveystarkastusten sekä terveysneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Erityisen tuen tarve pyritään tunnistamaan varhain ja tarvittava tuki järjestämään nopeasti. Vanhempien kasvatustehtävän tukeminen on yksi kouluterveydenhuollon päätehtävistä. Lisäksi tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan selvittämistä varten tarpeelliset erikoislääkärin tutkimukset.

Opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin yksilökohtaisilla palveluilla tarkoitetaan opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Opiskeluhuollon kuraattori tarjoaa ohjausta ja tukea erityisesti perhetilanteeseen, vuorovaikutukseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa. Psykologin yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävät liittyvät muun muassa opiskelijan yksilölliseen oppimiseen, mielen terveyden edistämiseen ja tukemiseen sekä psykologiseen arviointiin. Opiskelijan perheen ja muiden läheisten kanssa tehdään yhteistyötä.

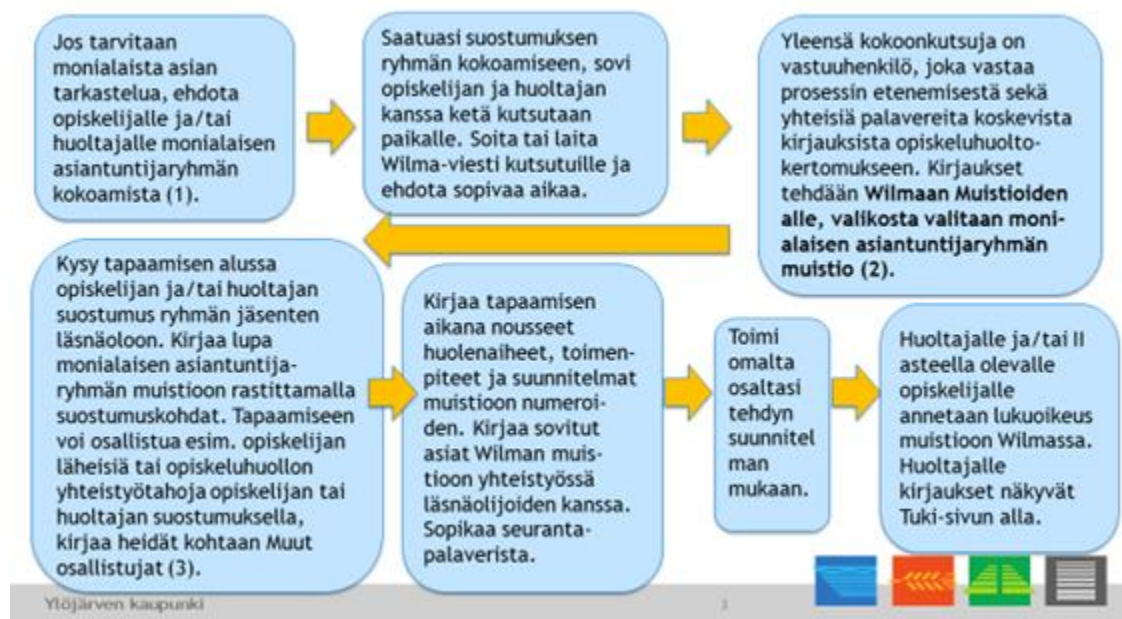

4.2. Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito voi olla tarpeellista opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoillon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen opiskelijan monialaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Opiskelijat ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhoitotyössä.

Ylöjärven kaupungin perusopetus on ohjeistanut monialaisesta asiantuntijaryhmän kokoamisesta seuraavaa:

1. kootaan tapauskohtaisesti opiskelijan tueksi, kun hänen huolta herättävän tilanteensa varhaiseen selvittelyyn ja hoitamiseen tarvitaan eri alojen asiantuntijoita
2. Monialaisuudella tarkoitetaan sitä, että paikalla on opiskeluhoillon eri ammattiryhmien edustajia (psykkinen/fyysinen/sosiaalinen)
3. ryhmän tehtävänä tukea opiskelijaa ja hänen oppimisedellytyksiä
4. **HUOM!** Opettajien työhönohjaus, koulun työrauhaongelmat, kurinpidollisten toimenpiteiden arviointi tai erityisen tuen päätöksiin liittyvät konsultaatiotehtävät ovat opetuksen järjestämiseen liittyviä tehtäviä, ei monialaisen asiantuntijaryhmän.

5. Opiskeluhoitoon liittyvät suunnitelmat

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on laadittu kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen suunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa.

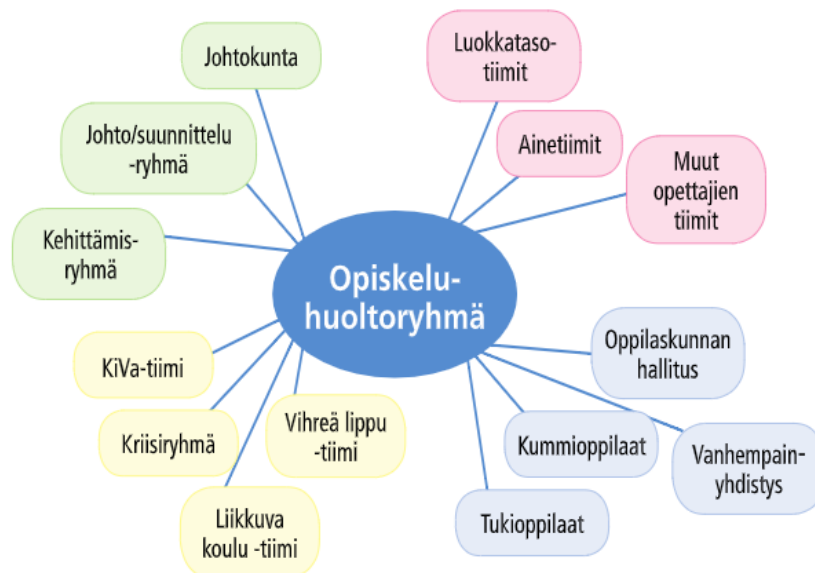
Ylöjärven kaupungin kouluissa on käytössä yhteistyössä Pirkanmaan pelastuslaitoksen kanssa tehty laaja turvallisuuskansio. Kansiossa on yksityiskohtaisia ohjeita toimintaan kriisitilanteissa sekä koulukohtainen kriisisuunnitelma. Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on

kriisiryhmä, johon kuuluvat rehtorit, vararehtori, terveydenhoitajat, koulukuraattori ja koulupsykologi.

6. Opiskeluhooltoon liittyvä yhteistyö Ylöjärven Yhtenäiskoulussa

Alla olevassa kuviossa on esitetty erilaisia tapoja toteuttaa opiskeluhoollon sisäistä ja ulkoista yhteistyötä. Ylöjärven Yhtenäiskoulussa ei ole johtokuntaa eikä Ylöjärven Yhtenäiskoulu ole mukana Vihreä Lippu-toiminnassa. Muutoin tämä kuvio kuvastaa hyvin monitahoista yhteistyötä yhteisöllisessä opiskeluhoollossa Ylöjärven Yhtenäiskoulussa.

Koulun sisäinen opiskeluhoollon yhteistyö

Kuvio 4. Koulun sisäinen opiskeluhoollon yhteistyöverkosto (K. Laitinen, 2018)

Koulun ulkopuolinen opiskeluhuollon yhteistyö

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa on yhteistyötä opiskeluhuollon asioissa kaikkien kuviossa esitettyjen toimijoiden kanssa. Yhteistyötä on yhteisöllisellä tasolla ja yksilökohtaisesti. Osa yhteistyöstä painottuu enemmän pedagogiseen yhteistyöhön.

Ylöjärven Yhtenäiskoulu osallistuu aktiivisesti opiskeluhuollon kehittämiseen yhteistyöverkostoissa.

7. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opiskeluhooltosuunnitelman tarkentamiseksi laaditaan vuosittain opiskeluhuollon vuosisuunnitelma, joka liitetään osaksi lukuvuosisuunnitelmaa.

Opiskeluhooltosuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamista seurataan vuosittain rehtorin ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toimesta. Lisäksi voidaan järjestää kyselyjä huoltajille ja oppilaille.

Ylöjärven kaupungin opiskeluhuollon ohjausryhmä organisoii tarvittaessa kyselyjä kouluille opiskeluhuollon suunnitelman toteuttamisen onnistumisesta.